

Slovensko protestantsko društvo
Primož Trubar

STATI INU OBSTATI

Primož Trubar

Letopis za člane SPD-PT

Letnik: 2002

Številka: 8

ISSN 1408-8363

STATI INU OBSTATI

Letopis za člane SPD-PT

Letnik: 2002

Številka: 8

ISSN 1408-8363

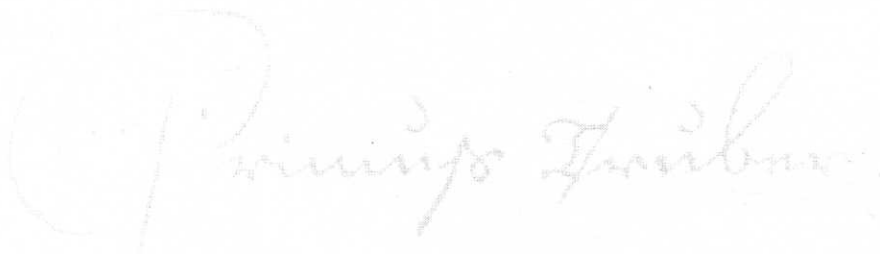

Primož Trubar.

Slovensko protestantsko društvo
- Primož Trubar

KAZALO:

Naša zaveza	4
Besede slovesa	5
Premislek ob dnevu reformacije	16
Poročilo o delu SPD - Primož Trubar 1999–2002	16
Osem slikarskih kolonij Primož Trubar v Moravskih Toplicah	18
Delovanje podružnic SPD Primož Trubar	18
500. obletnica Primoža Trubarja (1508–2008) (osnutek programa)	18
Predlog poslanice SPD - Primož Trubar	20

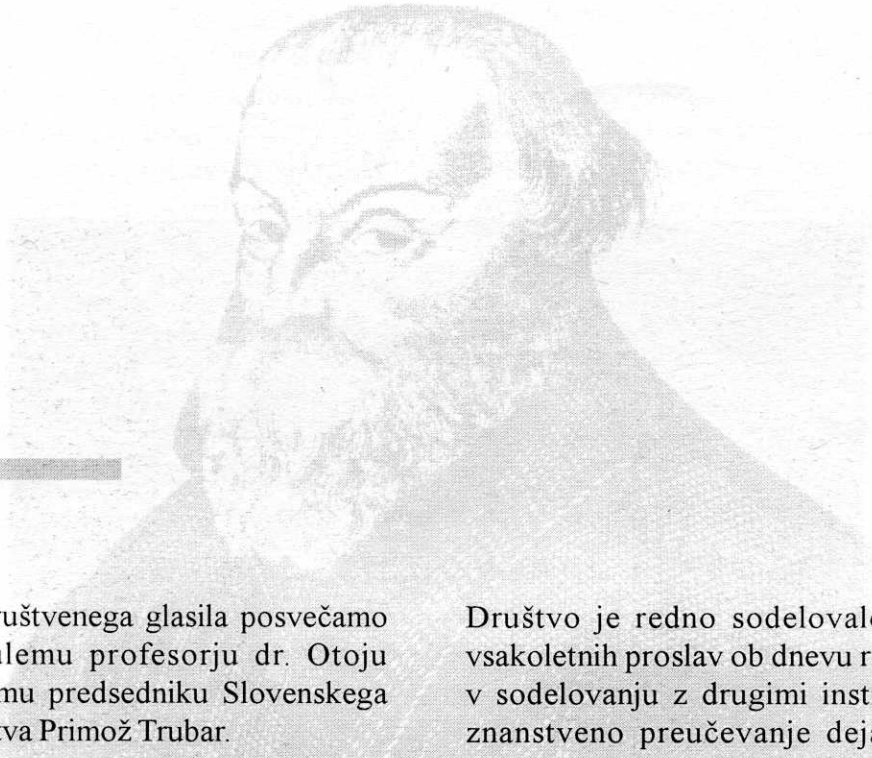
Primož Trubar

Prof. dr. Oto Norčič
(1935-2002)

Prvi predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar

*Smrt dobrega človeka
je nesreča mnogih.*

Naša zaveza

Tokratno številko društvenega glasila posvečamo nenadoma preminulemu profesorju dr. Otoju Norčiču, dolgoletnemu predsedniku Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar.

Oto Norčič, ki je umrl 9. novembra 2002, je bil med osrednjimi pobudniki in ustanovitelji Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar, ob ustanovitvi 1994 pa je postal njegov predsednik. Pri vodenju društva je znal pridobiti in navdušiti za uresničevanje zastavljenih nalog širok krog zavzetih sodelavcev in uglednih strokovnjakov, ne glede na svetovni nazor in ne glede na versko ali politično opredeljenost. Hkrati je skrbno usmerjal delovanje društva in njegovih podružnic v skladu z dogovorjenimi programskimi izhodišči, med katerimi je štel za osrednje vodilo ohranjanje kulturnega izročila slovenskega protestantstva in razvijanje zavesti, da ima slovensko narodno ozaveščanje in zorenje korenine v delih Primoža Trubarja in njegovih tovarišev. Prave možnosti za uspešno delovanje društva je videl v spoštovanju nazorskih različnosti in v medsebojni strpnosti, v odprtosti in pripravljenosti za enakopravno sodelovanje ter v iskanju vedno novih priložnosti za širjenje in utrjevanje vednosti o pomenu protestantizma in njegovih vrednot.

V razmeroma kratkem obdobju osmih let se je Slovenskemu protestantskemu društvu Primož Trubar pridružilo več kot 500 članov in društvo je postalo eno največjih kulturnih društev na Slovenskem.

Društvo je redno sodelovalo pri pripravljanju vsakoletnih proslav ob dnevu reformacije, samo ali v sodelovanju z drugimi institucijami je krepilo znanstveno preučevanje dejavnosti slovenskih protestantov, poskrbelo je za prireditev znanstvenega posvetovanja ob 450. obletnici izida prvih slovenskih knjig in izdajo zbornika posvetovanja, za odkritje spominskih plošč Trubarju v Rothenburgu nad Taubero in Tübingenu in za začetek izdajanja Zbranega dela Primoža Trubarja. Spodbudilo je poimenovanje parka v središču Ljubljane po slovenski reformaciji, prirejalo ekskurzije v kraje v tujini, kjer so delovali Trubar in drugi slovenski protestanti, in doseglo obljubo mestnih oblasti za pridobitev prostorov v nekdanjih Trubarjevi hiši v Ljubljani. Vse to pomeni postopno in odmevno odpravljanje kulturnih dolgov Slovencev do protestantske dediščine.

Pri sleherni uspešno opravljeni nalogi društva je imel velik delež pokojni predsednik prof. dr. Oto Norčič, ki je nenehno snoval nove zamisli, skrbel za oblikovanje nalog in delovnih načrtov, spodbujal sodelavce ter navezoval stike z odločujočimi osebami v znanstvenih krogih in javnem delovanju. Spoštovanje njegove zavzetosti za društvo se spreminja v zavezo vseh društvenih članov in funkcionarjev, da bomo načrtno, dosledno in neomajno uresničevali cilje ter nadaljnje naloge Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar.

Uredništvo

Besede slovesa

Branko Šömen, književnik, prijatelj od mladosti

Dragi Oto,

danes sem se napotil v Prekmurje, na obisk k mami, na volitve. Ko sem bil na mostu čez Muro, na nikogaršnji zemlji, med Hrvaško in Slovenijo, je zazvonil mobilni telefon. Bila je Branka. Spraševala je, če sem že prišel, ovinkarila in slednjič rekla, da ima slabo novico. Klical jo je zagrebški režiser Branko Ivanda, njega pa Nadin brat, da je umrl Oto. Ne bom ti opisoval, kako me je vest prizadela, šokirala. Nisem se še zbral, že me je klical tvoj sin Gorazd. Začutil sem solze v očeh. Videli smo te na Dan reformacije, s predsednikom Milanom. Nisi izgledal najbolje, bil si utrujen in bled. Zadnjič sva se srečala jeseni, pod kostanji pred Krono, Dobrajem. Bil si razpoložen, duhovit: čakal si Nado, ker sta pozabila denar, ker si hotel plačati pijačo, meni pivo, sebi kozarec vina. Bilo je to najino zadnje srečanje, ob kupici starega prijateljstva brez vsakršnih velikih, odvečnih besed. Drug drugemu sva obljubila, da je zdaj že skrajni čas, da se ponovno srečamo, ti z Nado, jaz z Branko, da poklepetamo, poveselimo. Nisi držal obljube: odšel si, ne da bi se možko poslovila, ne da bi se dogovorila, kako bo to srečanje izgledalo. Pa še danes dopoldne je na slovenski televiziji nek nadebudnež govoril o tabornikih, gozdovnikih in katoliški mladini, ki preživlja poletje pod šotori. Midva sva to preživela že zdavnaj, pred štiridesetimi leti v Bohinju, v Ribčevem Lazu. Moja mama je bila taborniška mama in nam je imenitno kuhala; midva sva bila prijatelja, ki sva spoštovala iste stvari in bila tekmeča v vzdržljivosti, iskanju taborniških meril in pravil, človeških vrednot. Se še spominjaš? Tekmovala sva, kdo bo pojedel več slivovih cmokov, "knedlinov". Ti si jih 35, jaz 36. To so bile najine rojstne letnice. Dobro, da ni z nama tekmoval Milan, ki je bil že takrat majhen in pameten: on bi jih, glede na svoje rojstno leto, moral jesti 41! Pa tudi kasneje sva bila predsednika Kluba prekmurskih akademikov, v Brucu smo objavili, čeprav prezgodaj, vse kritike na račun države, Tita, vojske in ustave, in ki so se kasneje uresničile, mi pa, pisci in somišljeniki, dobili zadoščenje.

Bila sva skupaj na bujnih repah, na brucevanju v Lendavi in Soboti. Tam, pod Lendavskimi goricami, smo bili kar trije zeleni carji: Feri Žerdin, ti in jaz. Od te duhovite trojice sem ostal sam prekleto sam. Že smrt Lacija Belingerja me je prizadela, nato Ferijeva in zdaj še tvoja. Vse iznenada, ker je smrt slepa, od kraja pobira, nič ne izbira. Se spominjaš: nisi bil za to, da svojo življenjsko krizo prekinem z ločitvijo, ne ti ne Nada, kasneje pa sta lepo, dobrosrčno sprejela Branko: Nada jo je naučila delati bujto repo, prekmursko gibanico. Nismo se videvali ne stalno, ne često – ali bili smo tu, na dosegu roke. Bili – ne vem, ne razumem, zakaj si odšel – ko pa si imel tako rad življenje, dosegel skoraj vse, o čemer si sanjaril: ustvaril si si družino, z Nado odgojil sina in hčer, bil "boter" v družini Norčič, uspešni vodja Trubarjevega društva, eden od duhovnih, profanih poglavarjev prekmurskih evangeličanov. Nikoli se nisva sprla, nikoli "svadila" bilo je to tiho, medsebojno spoštovanje, ki ga bom pogrešal, dokler bom živ. Bili smo rod, ki se je težko prebijal iz nič v nekaj: modrost so nam dajale izkušnje staršev, knjige in druženja; moč smo črpali iz panonske dobrodušnosti in gostoljubnosti – zazrti v lepoto vsakdanjega življenja. Bili smo ponosni, dosledni Prekmurci: tvoj odhod, tvoja smrt, me je prizadela, s tabo je umrl del najinega Prekmurja, del najinega, z delom in častmi okronjenega sveta - nič več ne bo tako, kot je bilo še pred nekaj urami, ko nisem vedel, da te več ni. Pa ti naj ne bo žal: lepo si živel, vedno vzravnal, morda včasih za korak preveč "erešen", zavedajoč se, da znaš in moreš več kot drugi, kar si tudi dokazal. Zato bom mislil nate: v mislih bom nosil v gumbnici prekmursko krizantemo, v srcu spomin na preživelo mladost.

Bil si "lampaš", luč v prekmurski iži in spomni se, kaj smo govorili: Kdor prižge zvečer eno samo luč v oknu, bo razsvetlil ves svet. Ti si bil ta luč in svetil boš vsem nam, Nadi, svojima otrokoma, vnukom, bratom, prijateljem, pa tako tudi meni. Sveti večno, plamen tabornega ognja, Veseli veter v ravnici, svetloba v novembru, moj dragi Oto.

Rad sem vaju imel, Nado in tebe, kot ima rad človek, ki ni imel ne brata ne sestre. Rad sem vaju imel, ker sta bila del te zemlje, prekmurskih pasik, čez katere smo tolikokrat šli iskat večno mladost, človeško spoštovanje, univerzalno razsodnost. In kakorkoli visoko smo želeli, se povzpeli kot štrki s črnobelimi krili ter odpotovali, smo bili sezonci, ki se vedno vračajo: zemlja nas je čakala, zemlja nas bo vzela k sebi. Kostanj v vrtu življenja pred Krono je dozorel, se razpočil, izluščil, padel na tla in obležal. Dozoreli smo v spoznanju, da smrt ne izbira, ona samo čaka

dr. Uroš Stanič, sosed iz Kosez

Danes se v Kosezah poslavljamo od našega prijatelja in sosedu Otoja Norčiča. Pred 25 leti smo se prvič srečali na pikniku pri Ninotu Kramarju, organizatorju bratovščine družin ulice Cesta na Laze v Kosezah. Pri nas v ulici je bilo veselo, vedno se je kuhalo in peklo, plesalo in pelo. Vse rojstne dneve in praznike smo praznovali skupaj, včasih nas je bilo 10, 20 ob posebnih priložnostih pa še več. Oto in žena Nada sta med nas močvirnike prinesla Prekmurje v pesmi, običajih in kulinariki. Oto je bil posebej vesel, če je v uličnem poglavarškem kotlu lahko kuhal bograč, kjer je končala tudi marsikatera njegova uplenjena divjačina. V naši ulici živijo sami aktivni ljudje iz poslovnega sveta, industrije, univerze in raziskav. Oto je bil profesor ekonomije in to je bil razlog za marsikatero razgreto debato med praktiki in teoretiki, ki pa se je vedno končala v prijateljskem vzdušju. Za Otojem je v Kosezah ostala velika praznina, ki jo je težko opisati. Oto je ob navadnih dneh pogosto prihajal na obisk, zapolnil je prostor, kjerkoli se je pojavil. Bil je širen človek, toleranten do drugih mnenj, predvsem pa zelo dober človek, karkoli je bilo potrebno, Oto je bil vedno v oporo. Pri vzgoji otrok Gorazda in Mateje je bil bolj principiellen in strožji od drugih staršev, zato je bi deležen našega tihega občudovanja. Skrb za mir in blagostanje v družini je imel prirojeno, posebno sta ga oba, Gorazd in Mateja razveselila z odličnimi uspehi v študiju in poklicu. Prav sedaj je pomagal graditi stanovanje za Matejo in pri pripravi za gradnjo hiše za Gorazdovo družino na Brezovici. Oto je vse kar je dobrega ustvaril, delil s sosedi. Ničkolikokrat smo bili njegovi in Nadini gostje v Prekmurju, s

za vogalom kot berač, lačen, potreben naših življenj. Žal z njo, s to nevidno smrtjo, ni mogoče barantati, "se doj svajüvati" ali jo celo okrog prinesti: ona nas čaka, kot tista pesem, ki sva jo večkrat zapela:

*Jesen je tü in dešč šumij,
v srci drobna žalost me tiščij.*

Dragi Oto, kdaj in kje jo bova znova zapela?

Nedelja, 10. novembra ob štirinajstih v Soboti, 2002

kapitanom Otom smo prepluli po dolgem in počez cel Jadran. Enako je z nasveti kot pedagog pomagal pri šolanju naših otrok.

Oto Norčič je bil izreden človek, eden tistih in eden redkih, ki je delal za razvoj slovenske družbe prostovoljno. Ustanovil je Protestantsko društvo Primož Trubar, bil je tudi pobudnik otroških kolesarskih dirk "Mesarije Lajči", ki je vzgojila vrsto naših sedanjih šampionov.

In vendar, zla slutnja, kdaj si se prikazala? Pred dobrim mesecem dni me je Nada prosila, če bi Otoja lahko pregledali na Golniku. Otojevo mnenje je bilo, da so bolne lahko le ženske. Takrat je prvič dobil svojo osebno zdravnico.

Na sprejem v Cankarjevem domu, ob priliki državnega praznika Dneva reformacije, si hodil od prijatelja do prijatelja, ampak ali ni bil tvoj sicer vizionarski pogled usmerjen nekam predaleč? Ko si bil v petek sprejet na Infekcijsko kliniko, je bilo tvoje stanje stabilno. In ponoči si odšel.

Včeraj smo slovenski raziskovalci prišli iz Bruslja. Evropa bo naslednja štiri leta raziskovala mikrosvet genomike, nanotehnologije in makro vesolja. Ampak povej mi znanost, zakaj in kako človek umre. Ali nismo preveč usmerjeni v obravnavo delčkov, ne vidimo pa več človeka? Skrivnost krmiljenja življenja je neodkrita, od kod pride signal smrti.

Dragi Oto, danes se vračaš v svoje Prekmurje, vendar boš večno živel v naših srcih in spominu vseh iz Kosez.

mag. Viktor Žakelj, tesen društveni sodelavec

Spoštovana soproga Nada, hči Mateje, sin Gorazd, vnukinje, cenjeni sorodniki. Vam, ki ste izgubili svojega Otoja, je namenjenih teh nekaj mojih besed, ki vam jih izrekam v imenu Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar, katerega soustanovitelj in predsednik je bi cenjeni profesor dr. Oto Norčič.

Pokojnik je bil markantna oseba, in osebnost, bil je bistrega duha, nosil pa je v sebi tudi obilo znane prekmurske dobrosrčnosti.

Nič človeškega mu ni bilo tuje. Vse, kar je zadevalo narod, državo je strogo presojal kot ekonomist in razumnik.

Vsi tukaj zbrani, vemo, da ga je vznemirjala t.i. slovenska tranzicija. Njo ni presojal le kot politično dejanje, kot vračanje v kapitalistične družbeno-ekonomske odnose, predvsem je razmišljal o tem, ali je bila ta operacija za novo nastalo državo, narod in posameznika ekonomsko racionalno vodena in nenazadnje tudi pravična. Njegov odgovor se je glasil: ni bila ekonomsko racionalna in ni bila za ljudi pravična. Zato je zbiral gradiva, dokaze. Žal si omahnil. Bo kdo drug dokončal Tvoje začeti delo? Bomo videli.

Kot sodelavec Enciklopedije Slovenije si vedel, da Slovenci potrebujemo neko monografijo, ki bo po vsebini in imenih predstavila razvoj slovenske ekonomske misli. Slovenci, si vedno govoril, si to zaslužimo, zaslužijo pa tudi tiste vidne slovenske ekonomistke in ekonomisti, ki so poskrbeli, da smo tudi Slovenci dobili ekonomsko fakulteto in prve akademike-ekonomiste. Tudi to delo bo moralo počakati na koga drugega.

Spoštovani Oto. Enako zavzeto, kot si se loteval svoje stroke, si pred leti zastavil ugled in skupaj s somišljeniki organiziral naše društvo – Protestantsko

društvo Primož Trubar. Ti si vedel, da so nas Trubar in njegovi prvi poimenovali za Slovence, da so nam dali pisano besedo, da smo z njimi postali neločljiv del starega kontinenta. Kolikokrat si mi rekel, spoštovani predsednik: “Mar ni, Viktor, Trubar največji Slovenec prejšnjega tisočletja?” “Seveda je,” sem odgovarjal. “No in zato, da bi se Slovenci do kraja zavedli svojih korenin, Ljubljana pa svojega velikega meščana, moramo prepričati mestne oblasti, da odkupijo Trubarjevo hišo v starem delu mesta, da se tja preseli naše društvo, da to postane ognjišče in žarišče protestantske misli in protestantike, ki je danes še vedno aktualna.”

In imeli smo obilo sestankov. Ko uspemo, v kar ne dvomim, bomo rekli: “Tudi to je sad Otojevega prizadevanja.” In morda najpomembnejše: Slovenci do sedaj nimamo “zbranih del slovenskih protestantov.” Čudno? Prava sramota! Strnili smo glave: Oto, Dušan, Matjaž, Bela, Marko, in drugi in rekli: “Tej sramoti je treba narediti konec!” Kulturno ministrstvo nas je podprlo – hvala in čez nekaj mesecev bo na voljo že prva knjiga. Takrat, Oto, se bomo spomnili nate in rekli: “Tudi to delo nosi pečat Tvojega dela.”

Spoštovana Nada, cenjeni najbližji, Vrzel, ki je zazijala v vaši družini je velika. Ne bo je moč zapolniti. Najbolj boste sledili svojemu “Otoju”, če boste sprejeli skrivnost smrti in mislili in delali za jutri. Tudi nam bo hudo. Izgubili smo predsednika, dejansko dušo našega društva. A tudi mi bomo morali delati naprej, Delo pokojnika nas k temu zavezuje.

Naj Ti bo, spoštovani predsednik, prof. dr. Oto Norčič, lahka prekmurska zemlja, ki si jo tako neizmerno ljubil.

Spoštovani svojci, sprejmite naše iskreno sožalje!

prof. dr. Viljem Merhar, sopotnik na Ekonomski fakulteti

Prof. dr. Oto Norčič, ki ga je prezgodnja smrt iztrgala iz naših vrst, se je po diplomu leta 1961 zaposlil na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani. Tu je deloval v vseh univerzitetnih nazivih, od asistenta do rednega profesorja.

Prof. dr. Oto Norčič je sodil med tiste sodelavce fakultete, ki so se že v celoti usposobili na Ekonomski fakulteti in s tem omogočili njeno lastno kadrovsko obnovo. Za to obnovo je pomembno, da se je dogajala v razmerah, ko smo se oddaljili od totalnega centralnoplanskega gospodarskega sistema in se usmerili v mešani plansko-tržni gospodarski sistem.

Z nedvomnim Kidričevim teoretičnim spoznanjem, da se v razmerah graditve socializma blagovna produkcija še ohranja, se je moral uskladiti tudi naš tedanji študijski program fakultete, ki se je lahko zgledoval le po univerzitetnih študijskih programih razvitejših blagovnih gospodarstev. Zaradi tega je razumljivo, da so se v učnih programih naše fakultete uveljavljale učne vsebine, ki so ustrezale vsebinam razvitejših blagovnih gospodarstev. Pri oblikovanju teh študijskih programov je prof. Norčič vseskozi tvorno sodeloval. Bil je član raznih fakultetnih odborov in komisij ter večkratni predsednik katedre za ekonomsko teorijo ter prodekan in dekan fakultete. Sodeloval pa je tudi v raznih organih Univerze v Ljubljani ter ekonomskih svetih tedanjih družbeno političnih organizacij.

Še posebej vidno in pomembno je prof. dr. Norčičevo delo v strokovni organizaciji ekonomistov Slovenije. Bil je večletni član uredniških odborov Ekonomske revije – glasila Zveze ekonomistov Slovenije ter med ustanovitelji teoretične sekcije Zveze ekonomistov Slovenije. Bil je njen sekretar in večletni predsednik. V tem svojstvu je sodeloval pri pripravi in programiranju vrste strokovno teoretičnih posvetov Zveze ekonomistov Slovenije, ki se je zavzemala za stabilne pogoje gospodarjenja, da bi se lahko na tem temelju uveljavljali kvalitativni dejavniki gospodarjenja. Na ta način se je uresničevala programska zasnova Zveze ekonomistov Slovenije, ki jo je prof. dr. Oto Norčič

uveljavljal tudi na zveznem nivoju v Zvezi ekonomistov Jugoslavije. Tu je deloval kot predsednik Znanstvene sekcije in urednik Ekonomista – glasila Zveze ekonomistov Jugoslavije. Kot nosilec teh funkcij je sodeloval pri pripravi vsakoletnih zelo odmevnih posvetov Znanstvene sekcije Zveze ekonomistov Jugoslavije v Opatiji.

Omenimo naj še, da je sodeloval pri nastajanju geslovnika Enciklopedije Slovenije, bil član uredniškega odbora enciklopedije za ekonomsko področje ter področni urednik za ekonomijo v zadnjih štirih zvezkih tega za Slovence pomembnega dela.

Pri svojem pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem delu se je prof. dr. Oto Norčič usmeril na področje politične ekonomije, ki jo je proučeval z vidika razvoja ekonomske teorije. Ta znanstvena usmeritev je prišla do izraza že v njegovi disertaciji, s katero je dolgoročno zasnoval svoj raziskovalni program. Ta je izhajal iz klasičnega Ricardovega teoretičnega vprašanja, ali delitvene zakonitosti v kapitalizmu ogrožajo kapitalistični razvoj. Sledeč temu vprašanju je prof. Norčič namenil večjo teoretično pozornost obrestim. S proučevanjem obresti in obrestne mere se je prof. dr. Oto Norčič približal najvidnejšemu ekonomistu XX. stoletja J. M. Keynesu, ki je po razmerah velike gospodarske krize kapitalizma v letih 1929 do 1933 ponudil novo ekonomsko teoretično paradigmo za kratkoročno aktiviranje vidne razlike med dejansko in možno produkcijo v kapitalizmu.

Z uporabo keynesijanskih kratkoročnih priporočil za ekonomsko politiko pa se povezujejo njeni vplivi na dolgi rok. Zaradi teh vplivov – stagflacije gospodarstva – je v 70. letih XX. stoletja sledila reakcija na keynesijanizem, ki pa je žal izhajala iz liberalističnih teoretičnih izhodišč. Na to reakcijo so reagirali postkeynesijanisti, ki so teoretsko zelo zaposlovali prof. dr. Oto Norčiča, ki jim je v zadnjih letih posvečal veliko pozornost. Takšen trend v razvoju ekonomske teorije je prof. dr. Oto Norčiča zbližal tudi z reformami ekonomskih sistemov ter njihovimi protireformami.

Zaradi tega je razumljivo, da se je v zadnjem obdobju prof. dr. Oto Norčič usmeril tudi na proučevanje ekonomskih ozadij najvidnejšega slovenskega verskega reformatorja Primoža Trubarja. V ozadju Trubarjevih verskih reformacij je namreč prof. dr. Oto Norčič spoznal klice nastajajočega kapitalizma v našem okolju, ki pa jih je habsburška verska protireformacija zavrla. Vzorednice Trubarjeve verske reformacije in protireformacije, ugotavlja prof. dr. Oto Norčič, tudi za današnji čas. Zato ga je tudi pritegnila reformistična postkeynesijanska ekonomska teorija, ki se vrača k Ricardo-Marxovem teoretičnemu izročilu. In to tako glede problemov, ki jih obravnava, kakor tudi glede posameznih metodoloških pristopov v konkretni analizi ekonomskih vprašanj.

K temu obsežnemu ekonomskoteoretičnemu opusu, ki nam ga je zapustil prof. dr. Oto Norčič, se bomo morali ekonomisti v svojih strokovnoteoretičnih iskanjih ponovno vračati in v njem odkrivati tiste pomembne prvine, ki imajo sporočilno moč za naše sedanje razmere.

S svojim znanstvenoraziskovalnim delom se je prof. dr. Oto Norčič uveljavil tudi zunaj Slovenije. Bil je, kot smo že poudarili, predsednik znanstvene sekcije Zveze ekonomistov Slovenije in Jugoslavije ter dolgoletni član uredniških odborov *Ekonomске revije*, *glasila Zveze ekonomistov Slovenije*, ter dolgoletni urednik *Ekonomista*, *glasila Zveze ekonomistov Jugoslavije*. Za svoje delo je prejel več društvenih priznanj jugoslovanske in slovenske zveze ekonomistov. Postal je tudi častni član Zveze ekonomistov Slovenije in nosilec državnega odlikovanja. Prof. dr. Oto Norčičevo društveno delovanje sodi v čas, ko smo v skupni državi iskali teoretične rešitve za tako imenovani samoupravni

gospodarski sistem, ki se mu ni uspelo, kljub zahtevam strokovne javnosti, otresti etatistično-administrativnih spon, ki so vodile v njegovo negacijo.

Prof. dr. Oto Norčič je končno s široko teoretično problematiko politične ekonomije seznanjal številne generacije študentov na ljubljanski in mariborski univerzi in to od predkapitalističnih antičnih, merkantilističnih in fiziokratskih teoretičnih rešitev do klasičnih, marksističnih, neoklasičnih, keynesijanskih ter neoliberalističnih in neokeynesijanskih teoretičnih rešitev v sedanjosti. Znan je bil kot uspešen pedagog, ki je s svojim širokim ekonomskim znanjem in poznavanjem ekonomskih teorij ter s svojo primerjalno analizo teoretičnih prispevkov vodilnih ekonomskih teoretikov navduševal študente in jih usmerjal v poglobljen študij ekonomije kot vodilne družbene vede.

Ne smemo pa prezreti prof. dr. Norčičevih osebnostnih vrtilin. Bil je vedno pripravljen sodelovati s študenti in sodelavci in s tem uresničevati njegovo poslanstvo na znanstveno raziskovalnem, pedagoškem, pa tudi drugih področjih dela na fakulteti. Njegova vedra narava nas je vedno razveseljevala na številnih skupnih družabnih srečanjih, ki se jih je rad udeleževal, pri tem pa skrbel za dobro in veselo počutje nas vseh. Te osebnostne vrtiline bomo ohranili v našem spominu.

Z znanstvenoraziskovalnim, pedagoškim in drugim delom je tako prof. dr. Oto Norčič dal viden pečat svoji matični fakulteti in Univerzi v Ljubljani. Njegov ugled in njegovo delo nas vse, ki smo ga poznali in spoštovali, zavezuje, da z njegovim delom nadaljujemo.

Bela Sever, sošolec iz gimnazije

Spet smo se zbrali okrog Tebe. Tokrat žal brez Tebe. Bilo je toliko lepih snidenj, prijateljskih srečanj, ki si jim leta in leta dajal svojevrsten ton. Pred več kot pedesetimi leti si spadal v tisto našo povojno

generacijo, ki so ji bila na široko odprta vrata za šolanje na gimnaziji. Od velike množice takratnih gimnazijcev nas je ostala pred maturo le desetina najuspešnejših. Pozneje smo večkrat skupaj

ugotavljali, da je bila naša generacija ena od tistih, ki je vidno zaznamovala čas, ne le v pokrajini, ampak vse do Kopra in Nove Gorice.

V tej majhni skupini izobražencev si bil Ti vedno med prvimi. Bil si na čelu telovadne vrste, krepko si nas prekašal po rasti. Bil si prvi v atletiki, košarki, nogometu, bil si nedosegljiv v matematiki, fiziki, slovenščini in angleščini, rusko si se pogovarjal s profesorico tudi po 50 letih. Tvoje prvenstvo ni bilo izjemno le v gimnazijskih klopeh. Blestel si že v prvih letih na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, Tvoj glas je bil zelo hitro razpoznaven v začasnem bivališču v Akademskem kolegiju. Hlepel si po pogljobljenem vedenju, prepričal si štipenditorja, da ne more računati na tvojo trajno vrnitev v rodno, intelektualno obubožano okolje. Bil si edini med nami, ki se je podal na strokovno izpopolnjevanje v tujino, bil si edini, ki se je ponašal z najvišjim znanstvenim nazivom.

Tvoje dalekosežne vizije v ekonomski stroki si objavil v številnih člankih, tudi v najelitnejših strokovnih revijah, razvoj svetovne ekonomske misli pa strnil v obsežni knjigi, ki si jo stalno dopolnjeval z novimi izsledki stroke. Bil si avtor številnih člankov slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov v Enciklopediji Slovenije, ki si

ji ostal zvest od njenih zasnov, pa do zadnjih člankov pred nekaj dnevi, tudi kot zunanji urednik za gospodarstvo. Tvoj interes in Tvoje vedenje je obsegalo tako širino, da ju tokrat niti približno ne morem zaobjeti. Spomnimo se samo na Tvoje gradbeniške podvige: razen družinske hiše na eni najlepših lokacij v Ljubljani si urejal očetnjava, bivališče Tvoje soproge pa tudi gradbišče Tvojega sina. Desetletja si se sukal med valovi z jadrnico Slovenica. Domače in številne prijateljske družbe si presenečal s pripravo domačih specialitet. V vsaki prijetni družbi si navduševal s svojim šarmom in glasom, pa če je šlo za venček domačih, operetnih ali opernih napevov. Zdaj si dokončno umolknil.

Pred Tvojim grobom je obnemela tudi naša družina, s katero si toliko let prijateljeval, delil vesele in tudi manj vesele trenutke. Tu so sošolke Anica, Babšika, Katica, Malčka, Olga, Valerija, tu smo sošolci Drago, Jože, Juš, Karči, Leksi, Ludvik, Lujzek, Marjan, Peter, Pičo, Pužek, Slavko, Štefan, Tibi, Tunek. Tudi sam spadam v ta najbližji krog. Bil sem zadnji sošolec, ki je videl Tvoje obličje, ki je dan pred smrtjo slišal Tvoj gromki glas. Zdaj smo onemeli, ostal boš trajno globoko v naših srcih in v našem spominu. Hvala Ti za vse, kar si storil za nas.

dr. Andrej Sušjan, naslednik na Ekonomski fakulteti

Sredi novembra smo na njegovo zadnjo pot iz Ljubljane v rodno Prekmurje, kamor se je vse življenje redno vračal, pospremili prof. dr. Ota Norčiča, uglednega ekonomista in profesorja na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani. Ekonomska fakulteta je s smrtjo prof. Norčiča izgubila eno svojih najbolj markantnih osebnosti, človeka, ki je pretekla štiri desetletja s svojim znanstvenim in pedagoškim delom ter s svojo vsestransko angažiranostjo odločilno sooblikoval njeno delovanje in razvoj.

Prof. Norčič se je rodil v Veščici pri Murski Soboti. Gimnazijo je končal v Murski Soboti in nato študiral ekonomijo na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, kjer se je po diplomi tudi zaposlil in hkrati nadaljeval s

študijem. Podiplomski študij je zaključil z odlično doktorsko disertacijo o teoriji obresti, ki je kmalu izšla v knjižni obliki. Poleg zavzetega raziskovalnega in pedagoškega dela na fakulteti, na podlagi katerega je hitro napredoval do naziva rednega profesorja, je ves čas aktivno deloval tudi v številnih odborih in organih fakultete in Univerze, med drugim je bil dve leti dekan Ekonomske fakultete. Dolga leta je bil predstojnik katedre za politično ekonomijo in kasneje katedre za ekonomsko teorijo in politiko na Ekonomski fakulteti. Deloval je kot član uredniškega odbora Ekonomske revije, glasila Zveze ekonomistov Slovenije. Bil je prvi tajnik in kasneje vrsto let predsednik Teoretične sekcije Zveze ekonomistov Slovenije. Organiziral je številna posvetovanja in imel na njih odmevne

referate. V osemdesetih letih je bil glavni in odgovorni urednik Ekonomista, glasila Zveze ekonomistov Jugoslavije, in član strokovnega odbora Enciklopedije Slovenije. Izvoljen je bil tudi za častnega člana Zveze ekonomistov Slovenije.

Na znanstveno pot prof. Norčiča je imelo odločilen vpliv njegovo enoletno študijsko bivanje v angleškem Cambridgeu v drugi polovici šestdesetih let preteklega stoletja. Cambridge, ki se ponaša s tradicijo nekaterih najpomembnejših ekonomskih teoretikov v zgodovini, od Malthusa preko Marshalla do Keynesa, je bil za mladega ekonomista okolje, ki ga je spodbudilo k intenzivnemu študiju klasičnih ekonomskih mislecev. Ugotovil je, da zgodovina ekonomske misli nudi neizčrpen vir napotkov tudi za sodobni čas in da sodobnih ekonomskih teorij pravzaprav ni mogoče celovito razumeti brez poznavanja njihovega preteklega razvoja. Po vrnitvi v domovino je, sprva v obliki fakultativnih skript, zasnoval učbenik razvoja ekonomske teorije, ki je z leti prerasel v obsežno monografijo in hkrati prvo celovito slovensko delo s področja zgodovine ekonomske misli. Dobri dve desetletji so ga v različnih izdajah uporabljale številne generacije slovenskih študentov ekonomije.

Bivanje v Cambridgeu v šestdesetih letih pa je za kasnejše znanstveno delo prof. Norčiča imelo še eno pomembno posledico. Tedaj je namreč v Cambridgeu delovala skupina ekonomistov, med katerimi so bili najbolj znani Nicholas Kaldor, Joan Robinson, Piero Sraffa in Luigi Pasinetti, ki so začeli nadgrajevati izvirne Keynesove teoretične zamisli in jih povezovati s klasično politično ekonomijo in institucionalizmom. To je bil začetek t.im. postkeynesianske smeri v ekonomski teoriji. Zamisel nove teoretične smeri in srečanja z neklaterimi od omenjenih ekonomistov so na prof. Norčiča naredili močan vtis in v letih, ki so sledila, je prvi med slovenskimi in tedanjimi jugoslovanskimi ekonomisti začel objavljati članke na temo postkeynesianizma. Nasploh je bilo poslednj njegovo znanstvenoraziskovalno delo vseskozi tako ali drugače povezano s Keynesom. Keynesova in postkeynesianska teorija sta mu predstavljali okvir, znotraj katerega je najlažje izrazil svoja aktualna razmišljanja o ekonomiji, ki jih je objavjal v številnih člankih, tako v domačih kot tudi v uglednih mednarodnih

strokovnih revijah. Predvsem ga je zanimalo vprašanje vloge države v ekonomiji oziroma razmerje med državo in trgom. Ni maral ekstremnih teoretičnih stališč. V bivšem sistemu je bil kritičen do prevelikega vmešavanja države v gospodarstvo in do neobstoja trgov produkcijskih faktorjev. V razmerah tranzicije pa je kritiziral prevladujoči neoliberalizem in zahteval odločnejše ukrepe države, zlasti v procesu privatizacije. Prav napake, ki so bile po njegovem mnenju storjene v procesih slovenske ekonomske tranzicije, so tema, okoli katere je zadnje mesece snoval svojo novo knjigo. Žal tega dela ne bomo dočakali.

Prof. Norčič je bil vsestranski človek. Ne samo, da je suvereno obvladal zelo široko strokovno področje, našel je tudi čas za številne druge dejavnosti. V zadnjih letih je največ prostega časa posvetil Slovenskemu protestantskemu društvu, katerega predsednik je bil vse od njegove ustanovitve. Veliko truda je vložil v aktivnosti društva, med drugim v izpeljavo ustrezne obeležitve krajev, v katerih je živel in deloval Primož Trubar. Rad je bil tudi v stiku s prvobitno naravo, bodisi da je krmaril svojo jadrnico po morju ali pa se z lovsko družčino sprehajal po prekmurskih ravninah.

Prof. Norčič je bil zelo družaben človek. Zaradi svoje vesele narave, širokega znanja in duhovitosti, je bil v vsaki družbi zaželen gost. Še v oktobru je pripravljaval referat za konferenco na Reki in se iskreno veselil ponovnega srečanja in druženja s starimi znanci z reške Ekonomske fakultete in tudi oni so se veselili njegovega obiska. Toda usoda se je kruto poigrala: prav na dan, ko bi moral na konferenci nastopiti z referatom, smo stopali v pogrebem sprevedu za njegovo žaro.

Praznine, ki je ostala za prof. Norčičem ni mogoče zapolniti. Ostajajo nam dela, ki jih je napisal in za katera smo mu hvaležni. Vsem nam, ki smo ga kot sodelavci pobližje poznali, pa ostaja še nekaj: spomin na zanimive strokovne diskusije z njim, na prijateljska druženja ob pomembnih dogodkih, na njegov spodbujajoči optimizem in vedrino in na številne življenjske modrosti, ki jih je na nevsiljiv način znal posredovati. In tudi za to smo mu neizmerno hvaležni.

dr. Marko Kerševan, strokovnjak za verstva na Filozofski fakulteti

Ob vsem drugem bomo prof. Norčiča ohranili v spominu – in ohranila ga bo, sem prepričan, tudi slovenska zgodovina – kot vodilnega ustanovitelja Slovenskega protestantskega društva in njegovega prvega predsednika: društva, ki je omogočilo in omogoča združevanje tistih, ki se že zaradi osebnega protestantskega verskega prepričanja ne izogibajo odgovornosti za napredek svojega nacionalnega in družbenega okolja, in tistih, ki so že zaradi nacionalne in družbene odgovornosti – ne glede na svojo siceršnjo vero ali nazor – zavzeti za nadaljnji razvoj in obstoj protestantskega sporočila in izročila na Slovenskem.

S prof. Otom Norčičem sva se že dolgo poznala, a dolgo je bil zame s Filozofske fakultete le profesor z oddaljene Ekonomske fakultete in (z ozirom na mojo rodno Primorsko) oddaljenega Prekmurja. Dokler naju ni pred osmimi leti, ob ustanavljanju Slovenskega protestantskega društva, zblížalo spoznanje, da sodi (tudi) protestantizem v samo središče, v samo jedro življenja v sodobni Sloveniji, ne glede na to, da je danes protestantsko krščansko verovanje neposredno navzoče skorajda le v obmejnem Prekmurju in da se je vseslovenski razmah protestantizma dogodil v odmaknjenem 16. stoletju! Kot je pokazala ustanovitev društva je to bilo ali postalo spoznanje mnogih Slovencev. Toda Oto Norčič je to spoznanje takorekoč utelešal: s svojim poreklom v protestantskem okolju Prekmurja in svojim življenjem in delom v ljubljanskem središču moderne Slovenije.

Zakaj in v kakšnem smislu je protestantizem danes nekaj središčnega za Slovenijo?

Najprej v nacionalnem. Dokler živimo kot Slovenci, živimo s svojim knjižnim jezikom – in dokler živimo s slovenskim knjižnim jezikom, živimo z duhom – protestantskim duhom Trubarja in njegovih – ki ga je porodil. Potem v družbenem smislu. Dokler živimo v moderni družbi, v družbi, ki spoštuje vsakega človeka kot osebo, družbi z ideali človekove svobode, enakosti, solidarnosti, družbi, ki ceni osebno odgovornost, delovno naravnost – živimo v družbi, ki spoštuje protestantske vrednote,

ki jih je razvilo in si zanje prizadeva tudi danes prav protestantsko razumevanje krščanstva.

Ne nazadnje v krščanskem smislu. Protestantsko krščanstvo na Slovenskem seveda ni večinsko. Večinsko in dominantno je katoliško krščanstvo. Toda slednje je v polpretekli slovenski zgodovini v obdobjih, ko si je prizadevalo za monopol nad krščanstvom in za monopol katoliško razumljenega krščanstva na Slovenskem, v tem prizadevanju preveč in prevečkrat kršilo vrednote človekove svobode, še posebej svobode duha, osebe in osebne odgovornosti, tolerantnosti in drugih vrednot moderne družbe. S tem pa je tudi na Slovenskem odvrnilo od sebe in postavilo proti sebi mnoge ljudi, ki so bili zavzeti prav za te vrednote. Posledica tega je vse do danes obstoječa polarizacija med katoliškim in nekatoliškim, celo protikatoliškim v slovenski družbi in kulturi. Brez upoštevanja protestantizma se taka protikatoliška naravnost prevečkrat nepotrebno in nesmiselno doživlja tudi kot protikrščanska.

Protestantsko razumevanje krščanstva je za krščanstvo na Slovenskem nekaj središčnega, ker pomeni mesto, most, preseganja take polarizacije, njeno premoščanje ali vsaj mehčanje. Protestantsko krščanstvo ima namreč dvojno naravno zavezništvo. Po eni strani ga skupno temeljno krščansko oznanilo povezuje s katoliško cerkvijo, toda na drugi strani je prav tako v naravnem zavezništvu s tistimi, ki so se znašli zunaj katoliške cerkve in nasproti njej zaradi vrednot, ki so tudi vrednote protestantskega krščanstva. Tako mesto protestantizma je za Slovenijo še toliko pomebnejše ob vstopanju v pluralistično Evropsko unijo, kjer bo Sloveniji v škodo tako monopolno enoumje oziroma prizadevanje zanj, kot nepremostljiva notranja polarizacija, tako enačenje Slovenije s katolištvom kot podoba dveh sprtih Slovenij.

Normalno in razumljivo je, da so zato med člani Slovenskega protestantskega društva lahko – in tudi so – tako verniki protestantskih cerkva, predvsem seveda evangeličansko-luteranske, kot katoličani in ateisti ali agnostiki: vsi, ki se zavzemajo za omenjene

nacionalne in družbene vrednote in ki se zavedajo, da je protestantsko izročilo bistven vir in opora in opora teh vrednot.

Prof. Norčič se je zavedal, da je delovanje takega društva nujno raznoliko in večplastno: vključevati mora simbolna dejanja, kot je počastitev Dneva reformacije kot skupnega praznika vseh Slovencev in posebej vernikov reformiranih cerkva, ali postavljanje spominskih obeležij; spodbujati mora raziskovanje protestantske dediščine s posveti, knjigami, zborniki, si prizadevati za institucio-

nalizacijo teh dejavnosti, ustvarjati materialne in finančne pogoje zanje; potrebna je društvena družabna dejavnost, potrebni so osebni vzgledi in medijska promocija itd. V raznolikosti in hkrati celovitosti delovanja, ki ga je zmožel, ga bo težko nadomestiti. Njegovo delo bomo zmogli nadaljevati le ob skupni zavezi duhu, ki ga je vodil in zgledu, ki nam ga je dal. Z nadaljevanjem njegovega dela bomo tudi najprimerneje počastili njegov spomin. Prav počastitev z delom je bila od nekdaj počastitev, ki je po meri in v duhu protestantizma. Hvala in slava mu!

mag. Boštjan Kavčič, tajnik Zveze ekonomistov Slovenije

Danes se poslavljamo od našega dolgoletnega uglednega člana Zveze ekonomistov Slovenije profesorja doktorja Ota Norčiča. Slovo je zmeraj boleče, še zlasti, če je dokončno. Če se moramo za zmeraj posloviti od človeka, ki nam je dolga leta, celo desetletja, stal ob strani kot nepogrešljiv strokovnjak in vzornik, je tako slovo še posebej grenko. Življenjsko pot je prof. dr. Oto Norčič začel v Prekmurju. Študijska pot ga je privedla v Ljubljano, kjer je ostal tudi po dokončanju študija. V Društvo ekonomistov Ljubljana se je vključil že leta 1961, takoj po diplomi na Ekonomski fakulteti in ves čas v njem tudi aktivno sodeloval. Bil je član upravnega odbora Društva ekonomistov Ljubljana in Zveze ekonomistov Slovenije, član predsedstva Zveze ekonomistov Slovenije in Zveze ekonomistov Jugoslavije.

Bil je eden od ustanoviteljev teoretične sekcije Zveze ekonomistov Slovenije in njen prvi tajnik v letih 1971 do 1973, nato pa štiri leta tudi njen predsednik. Bil je član upravnega odbora Znanstvene sekcije ekonomistov Jugoslavije in dve leti njen predsednik. Štiri leta je bil glavni in odgovorni urednik glasila Zveze komunistov Jugoslavije "Ekonomist". Organiziral je številna posvetovanja v Zvezi ekonomistov Slovenije v okviru teoretične sekcije, pripravljal in urejal je številne zbornike strokovnih in znanstvenih posvetovanj. Organiziral je številna posvetovanja "znanstvene sekcije" in še mnoga druga posvetovanja Zveze ekonomistov Jugoslavije. Bil je večkratni član uredniških

odborov in izdajateljskih svetov Ekonomske revije – glasila Zveze ekonomistov Slovenije in Ekonomista, ki je bil glasilo takratne Zveze ekonomistov Jugoslavije. Profesor dr. Oto Norčič je aktivno sodeloval na številnih strokovnih in znanstvenih srečanjih in posvetovanjih z referati in predavanji. Obiskoval je posamezna Društva ekonomistov v Sloveniji z aktualnimi predavanji. Kot predstavnik Zveze ekonomistov je sodeloval tudi v raznih visokih organih in komisijah Republike Slovenije.

Zaradi njegovega ustvarjalnega prispevka k delu in uveljavljanju Zveze ekonomistov Slovenije je bil že leta 1991 imenovan za njenega častnega člana. To je najvišje priznanje, ki ga Zveza ekonomistov daje le za vrhunske znanstvene dosežke in so ga doslej dobili le maloštevilni.

Osebnost sem se s prof. dr. Otom Norčičem srečal kot študent Ekonomske fakultete pred dobrim desetletjem. Študentje smo ga poznali kot uglednega in priznanega znanstvenika, priljubljenega pedagoga, pa tudi kot človeka, ki je za študente vedno znal najti čas in vzpodbudno besedo.

Spoštovani svojci, dovolite mi, da vam ob smrti častnega člana prof. dr. Ota Norčiča, v imenu Zveze ekonomistov, v imenu njenih častnih članov in v svojem osebnem imenu izrečem globoko in iskreno sožalje.

Pogrešali ga bomo.

dr. Aleksander Kerčmar, inšpektor Evangeličanske cerkve v Republiki Sloveniji

Žalost in bolečina sta v teh dneh, ko smo izvedeli za nenadno in prehitro smrt prof. dr. Ota Norčiča dotaknili src mnogih ljudi, tudi v Evangeličanski cerkvi v Republiki Sloveniji. Tudi v naših krogih smo namreč bili radi in cenili smo resnico, da smo v preminulem imeli požrtvovalnega, cenjenega in dobrega sodelavca, ki je veliko vedel, in ki je veliko svojih moči, znanja in sposobnosti vložil v obelodanjanje zgodovinskih resnic, ki koreninijo v protestantizmu na Slovenskem in širše, in ki potrebujejo svoje nadaljevanje tudi v prihodnje.

Na žalost pa je nenadna in nepričakovana smrt zaustavila njegov korak, za katerega smo prepričani, da bi še dolgo smel in moral odmevati v krogu njegovih najdražjih in v krogu vseh nas, ki smo ga poznali. Toda vse naše želje se nam ne uresničijo, in vsi naši načrti se ne udejanijo. Tudi pti Otoju je bilo tako. Prepričan sem namreč, da je v njegovem srcu živelo še mnogo načrtov, želja in ciljev za prihodnost, ki pa na ne bodo na žalost mogli biti več nikoli uresničeni.

Lovski tovariši iz Rankovec

Še komaj slišno je šumenje v gozdu, v vetru plešejo zadnji rjavo obarvani listi. Gozd postaja turoben in prazen.

Prazen toliko bolj, ker izgublja Tebe, ki si ga plemenitil s svojim bivanjem v njem. Rad si zahajal tja med drevesa in živali, ne da bi se dal motiti. Prihajal si od daleč med nas in mi smo Te čakali. V tej čudoviti ravnici si si nabiral moči za svoje nove naloge, ki so Te čakale tam v osrčju naše domovine.

Oto Norčič se je rodil 13. 11. 1935 v Veščici pri Murski Soboti. Že od rane mladosti je živel z naravo, bil z njo povezan in si želel postati član zelene bratovščine. V letu 1977 je bil sprejet v LD Rankovci in leta 1979 opravil lovski izpit. V letih 1990–1994 je bil član nadzornega odbora v LD Rankovci. Bil je prizadeven, pravičen in uspešen

Za dolgoletno uspešno vodenje Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar, ki si je kot civilno društvo zadalo in uresničilo mnoge za slovenski prostor potrebne in nujne naloge in cilje, smo danes pokojniku hvaležni tudi mi, slovenski evangeličani, katerim je bilo sodelovanje z društvom in pokojnikom v veselje in čast.

Tako pred društvom, kakor tudi pred Evangeličansko cerkvijo v Sloveniji so seveda še mnoge pomembne naloge in mnogi pomembni cilji, ki jih bo potrebno uresničiti in doseči. Pri tem bodo Otojevo pomoč gotovo pogrešali. Toda njegovo dosedanje delo, njegovi uspehi in njegova požrtvovalnost, da naj zasluge protestantskih piscev in reformatorjev ne ostanejo zakrite, še manj pa pozabljene, je vsekakor vsem nam nepogrešljiva vzpodbuda za naše delo tudi za naprej.

V imenu Evangeličanske cerkve v Sloveniji, in osebno, vsem žalujočim ob tej nenadni in veliki izgubi, izrekam osebno sožalje, pokojnemu pa miren počitek domače prekmurske grude. Hvala!

lovec, za kar ga je LZ Slovenije leta 1999 odlikovala z znakom za lovske zasluge.

Vem, da Te bomo zaman čakali, toda verjemi, še dolgo bomo čakali, da prideš, da skupaj zakorakamo med jelše in bukve, da skupaj poklepetamo, rešimo probleme in nazdravimo ... Veliko smo se naučili ob Tebi in s Teboj. Ob naših lovskih srečanjih se bomo z radostjo in hvaležnostjo pomnili Tebe, ki si se rad vračal domov.

Naj Ti bo lahka prekmurska zemlja, naj Ti daje varnost in toplino. Dragi Oto, z mojimi besedami, ki jih poklanjam Tebi, pa bi se Ti še enkrat zahvalil za vse, kar si dobrega storil za LD Rankovci. Pogrešali Te bomo. Družini pokojnika in ostalemu sorodstvu izrekam iskreno sožalje v svojem imenu, kakor tudi v imenu vseh lovcev LD Rankovci.

Branko Žunič, novinar mariborskega Večera

Pred dnevi se je za vselej poslovil še eden od uglednih slovenskih ekonomistov, znanstvenikov, raziskovalcev in univerzitetnih profesorjev Oto Norčič.

Rodil se je 13. novembra 1935 v Veščici pri Murski Soboti. Osnovno šolo je obiskoval v Kupšincih, gimnazijo v Murski Soboti. V šolskem letu 1955/56 se je vpisal na Ekonomsko fakulteto Univerze v Ljubljani, kjer je leta 1961 diplomiral, leta 1967 pa končal podiplomski študij iz ekonomske teorije. V letu 1968 je bil na enoletnem študijskem izpopolnjevanju v Cambridgeu v Angliji, kjer je začel pripravljati doktorsko disertacijo.

Doktorsko tezo z naslovom Obresti in faktorji obrestne mere je ubranil v letu 1971, sledile so izvolitve za docenta za predmet razvoj ekonomske teorije ter izrednega in rednega profesorja za področje politične ekonomije. Dr. Oto Norčič je aktivno sodeloval v delu Ekonomske fakultete, eno mandatno dobo je bil njen dekan. V zadnjih letih se je kot predsednik Slovenskega protestantskega društva Primož Trubar ukvarjal s slovenskim protestantizmom in protireformacijo. Med njegove najbolj odmevne javne nastope sodi razmišljanje, ki ga je ob 490. obletnici Trubarjevega rojstva, objavil v društvenem glasilu, povzeli pa smo ga tudi v Večeru pod naslovom Protireformacija je za dvesto let zavrla razvoj Slovenije.

“Z izgonom nad 700 najpremožnejših družin (med njimi številnih plemičev) je bil zaustavljen ekonomski razvoj, ki se je zveliko dinamično začel konec 16. in v začetku 17. stoletja, posebno v severni Evropi, kjer je zmagal protestantizem. V tem obdobju je rimskokatoliška cerkev (RKC) s pomočjo posvetne oblasti učvrstila svojo duhovno pa tudi materialno dominacijo ter s pretirano neproduktivno porabo (zidanje cerkva in samostanov) materialno izžemala obubožani narod, namesto da bi bila pustila materialna sredstva za ustanavljanja manufaktur in drugih produktivnih obratov in s tem delovnih mest za nastajajočo elito.”

Prekmurski rojak, ki se je kljub številnim obveznostim v Ljubljani rad vračal domov, je v svojem prispevku ugotovil, da “je pomanjkanje zaposlitvenih možnosti kasneje sprožilo množično izseljevanje, tako da se je slovenski narod zreduciral na “kritično število”, ki komaj zadostuje za ohranjanje vseh atributov nacionalne samobitnosti. Vsiljuje se primerjava s severnimi narodi: Švedov, Norvežanov, Fincev in Dancev je bilo konec 16. stoletja po nekih ocenah približno toliko ali nekaj več kot Slovencev. Zato protireformacija na Slovenskem ni samo sežig protestantskih knjig, preganjanje in fizično uničevanje protestantov ter njihov izgon na tuje, ampak tudi upočasnen, družbenoekonomski in kulturni razvoj, ki ga še danes čutimo. Več kot dovolj za majhno kesanje in opravičilo vrhovnega predstavnika RKC.”

Premislek ob dnevu reformacije

Izveček iz slavnostnega govora dr. Janeza Drnovška, predsednika Vlade Republike Slovenije

“V dobi reformacije se je Slovenec prvič vzel v vsej svoji rasti ter napel vse svoje duševne in telesne sile. Rezultat je bil velik in sijajen. Dokazal je Slovenec, da je vreden mesta med evropskimi narodi, kamor ga je posadila usoda. Pokazal je – kakor še večkrat pozneje – da more, dasiravno zaostal, v velikih zgodovinskih hipih dohiteti svoje kulturno mogočne sosedo in stopiti z njimi v isto bojno vrsto.”

Ivan Prijatelj, Izbrani eseji in razprave

Spoštovane državljanke in državljani,

Slovenija je z obeležitviijo dneva reformacije prevzela držo strpne evropske kulture in politike, ki dopuščata in priznavata razlike ter hkrati iščeta in zagotavljata možnosti za polno uveljavitev človeka na vseh področjih. Ta dan ima za nas, za naš narod, širši pomen – več kot 450 let je že minilo, odkar smo dobili prvo tiskano knjigo v svojem jeziku. Pomena pisane besede za razvoj in ohranjanje narodove samobitnosti pa ne gre pozabiti tudi v času vse večje globalizacije sveta, razvoj moderne

komunikacijske tehnologije in novih svetovnih varnostnih izzivov.

Dan reformacije je po dogodkih enajstega septembra tudi čas za miren premislek o strpnosti in spoštovanju verskih, kulturnih in civilizacijskih vrednot ter razlik. Te morajo postati dejavnik zблиževanja in ne razdvajanja ljudi, ver, narodov, držav. Danes moramo bolj kot kdajkoli prej priznati in dopustiti vsakemu posamezniku, vsem kulturam, civilizacijam in veram pravico do njihovega ustvarjalnega sobivanja in sodelovanja v okviru nacionalnih držav in najširše mednarodne skupnosti.

Ugotovimo lahko, da Slovenija postaja vse bolj odprta družba - strpen dejavnik mednarodne skupnosti. Prepričan sem, da bo z vstopom Slovenije v Evropsko unijo težnja po sodelovanju v mednarodni skupnosti postala še bolj prepoznavna in da se bo še bolj okrepilo spoznanje, da smo skupaj v razlikah in strpnosti močnejši dejavnik sožitja v Evropi. To naj bo tudi naše vodilo razmisleka o strpnosti in naši prihodnosti ob dnevu reformacije, kot skupnem prazniku vseh Slovencev.

Poročilo o delu SPD PT 1999 – 2002

V letih 1999—2003 je društvo udejanilo zlasti program, ki ga je začrtal občni zbor 29. 4. 1999. V prvem mandatu se je društvo v glavnem organizacijsko okrepilo, v preteklem mandatu pa izvedlo več konkretnih akcij. Velja poudariti, da je do zdaj slonela celotna dejavnost na ljubiteljski osnovi, kar je obremenjevalo zlasti člane izvršnega odbora. Članstvo se je v tem obdobju povečalo za več kot 20 %, leta 2000 je bilo ustanovljena nova

podružnica na Rašici. Ker gre za eno naštevilčnejših kulturnih društev v Sloveniji, je v tem času veljala velika pozornost iskanju društvenih prostorov in delni profesionalizaciji društva.

Marca 1998 je društvo naslovilo na Mestno občino Ljubljana prošnjo za odkup in ureditev nekdanje Trubarjeve hiše na Ribjem trgu 2 v Ljubljani. Dne 14. 9. 1999 je bil prvi sestanek predstavnikov občine

in društva (O. Norčič, G. Filo, J. Štivan, V. Žakelj), pozneje preimenovan v odbor pod vodstvom podžupana A. Colariča. Do 15. 10. 2002 je odbor uradno zasedal kar 19-krat, poleg številnih neformalnih pogovorov, vendar brez konkretnih rezultatov. Po smrti predsednika društva in menjave vodstva MO po volitvah v letu 2002, je društvo takoj naslovlilo novo prošnjo županji D. Simšič, da naj upošteva izredne razmere v društvu in čimprej zagotovi odkup ene etaže Trubarjeve hiše. Šele aprila letos je MO podpisala kupno pogodbo z lastnikom hiše in s tem omogočila postopno ureditev spominskega objekta in društvenih prostorov.

Najuspešnejše akcije je društvo izvedlo leta 2000, ob 450. obletnici prve slovenske knjige. Zelo odmevna je bila osrednja proslava 11. junija na Trubarjevi domačiji na Rašici, ki so jo počastili tudi najvišji predstavniki države s predsednikom vlade A. Bajukom. V dneh 22.—24. septembra je društvu po daljših pripravah uspelo postaviti spominski plošči P. Trubarja v Rothenburgu nad Taubero in Tübingenu v Nemčiji ob prisotnosti več kot 100 gostov iz Slovenije. Jeseni je društvo skupaj z ZRC SAZU organiziralo posvetovanje o prvi slovenski knjigi (zbornik posvetovanja je uredil dr. M. Kerševan), 23. decembra pa skupaj z MO Ljubljana spominsko slovesnost ob 400. obletnici sežiga protestantskih knjig na Mestnem trgu pod naslovom Vrnimo ljudem knjigo, ki je prerasla v vsakoletno tradicionalno manifestacijo.

Leta 2000 se je ponovila večkrat izražena ideja o objavi Trubarjevih zbranih del, ki jo je ob odprtju specializirane razstave prvih slovenskih knjig v organizaciji NUK-a v Cankarjem domu podprl tudi predsednik republike M. Kučan. Glede na ozek krog poznavalcev Trubarjevega izročila v Sloveniji, zahtevnosti projekta in potrebni zagotovitvi finančnih sredstev, je šele zdaj prišlo do izida prvih dveh zvezkov. Upajmo, da bodo začetniške težave v prihodnje premoščene, tako da bo vsa zapuščina objavljena do Trubarjeve 500. obletnice rojstva.

Vrhunec vsakoletnih društvenih akcij je dan reformacije, ko se spominjamo pomena protestantskega gibanja na Slovenskem, hkrati pa opravimo tudi bilanco društvenega dela. V zadnjih letih se osrednja proslava v Cankarjevem domu ni bistveno obogatila,

se je pa pojavilo več območnih in krajevnih proslav (M. Sobota, Rašica, Gornja Radgona, Obala), ob tej priložnosti je narasla tudi medijska podpora v drugih mestih (Maribor, Celje, Kranj).

Tradicionalna društvena akcija je slikarska kolonija Primož Trubar v Moravskih Toplicah. Na vsakoletni prireditvi konec septembra se zbere od šest do osem slikarjev, umetniška dela pa se razstavljajo v Murski Soboti, nakar preidejo v društveno last. Slikarska srečanja in priložnostne razstave prireja tudi podružnica na Rašici.

Vsakoletni društveni izleti so postali pomembna oblika druženja članstva. Leta 1999 je bil organiziran izlet v Trst in ekumenski center v Tramontih (36 udeležencev), 2000 na spominske slovesnosti v Nemčijo (100 udeležencev), 2001 pa v Transilvanijo s ciljem v Sibiuu (80 udeležencev), kjer je deloval v 16. stoletju Trubarjev sopotnik in prvi ogrski superintendent Pavel Biener, rojen v Kranju. Leta 2002 je podružnica M. Sobota organizirala izlet na avstrijsko Koroško (Breže) in Posočje, načrtovan izlet iz Ljubljane v Prekmurje in Porabje pa je bil prestavljen zaradi smrti predsednika društva.

Od posameznih društvenih akcij velja omeniti predlog za preimenovanje dela Argentinskega parka v Park slovenske reformacije, leta 1999 slikarsko razstavo ob Prešernovem prazniku v začasnih društvenih prostorih v Ljubljani in izdajo zgibanke o vlogi društva. Posamezni člani so obogatili društveno dejavnost z nastopi, prevodi in sestavki v časopisju. Odmevna je bila potujoča tiskarna "mojstra Janeza", ki je sodeloval na več društvenih manifestacijah, na Blejskem gradu pa uredil priložnostno tiskarno. V tujini je bilo zaznavno zlasti proučevanje Trubarjevih del v Tübingenu, tržaški zgodovinar S. Cavazza pa je znanstveno obdelal življenjsko pot Petra Kupljenika, ki je bil sežgan na grmadi v Rimu.

Osem slikarskih kolonij Primož Trubar v Moravskih Toplicah

Leta 2002 je bila v dneh 22.—29. septembra s pomočjo podružnice v M. Soboti organizirana 8. slikarska kolonija Primož Trubar v Moravskih Toplicah. Na vabilo organizatorjev so se tokrat odzvali slikarji N. Beer, M. Koritnik-Fajt, B. Klančar, B. Čeh, H. Gvardjančič, S. Kiraly-Moos in G. Kalajdžiski. Vsak umetnik je naslikal po dve umetniški deli, ki so postala društvena last. Vsa dela

so bila od 16. do 30. novembra razstavljeni v razstavišču Galerija PAC v M. Soboti. Društvo je ob tej priložnosti založilo in izdalo barvni katalog, v katerem so predstavljeni vsi udeleženci z enim delom in osnovnimi biografskimi podatki. Tradicionalna slikarska kolonija deluje neprekinjeno od leta 1995.

Delovanje podružnic SPD Primož Trubar

Murska Sobota

Podružnica v Murski Soboti je osredotočila delovanje na izobraževanje članstva s predavanji, izleti in družabnimi srečanji. Veliko pozornost so posvetili vsakoletnemu dnevu reformacije, ko prirejajo proslave skupaj z Evangeličansko skupnostjo v Republiki Sloveniji, množično pa se udeležujejo tudi osrednjih proslav v Ljubljani. Podružnica je redno sodelovala pri organizaciji slikarskih kolonij Primož Trubar in razstavah ustvarjenih umetniških del, kakor tudi pri realizaciji dokumentarnega filma o prekmurskih protestantih. Odbor je opravil vse prprave za odkritje spominske plošče prevajalcu Biblije Števanu Kuzmiču v Surdu na Madžarskem. Podružnica je dala pobudo za objavo pomembnejših del prekmurskih protestantov. Leta 2002 so organizirali dvodnevni izlet na avstrijsko Koroško in v Posočje.

Rašica

Podružnici na Rašici je kljub skromnemu številu članov uspelo v dveh letih delovanja poživiti kulturno dejavnost na Trubarjevi domačiji, zlasti s proslavami ob Trubarjevem rojstnem dnevu in dnevu reformacije. Galerija na Rašici je oživela s priložnostnimi razstavami (tisk in srednjeveška vezava knjig) ter predavanji in literarnimi večeri. Podružnica je uspešno promovirala Trubarjevo domačijo, kar je vplivalo tudi na obsežnejšo obnovo objekta.

Maribor

Zaradi majhnega števila članstva se podružnica uveljavlja z individualnimi prispevki članov, zlasti ob dnevih reformacije in Trubarjevih obletnicah. Veliko odmevnost v Mariboru in v Sloveniji sploh imajo predavanja naslovnega škofa V. Grmiča, pomembno vlogo pa ima ga. F. Krajnc-Vrečko pri pripravi Trubarjevih zbranih del.

500. obletnica Primoža Trubarja 1508 - 2008 (osnutek programa)

Ob 500. letnici rojstva Primoža Trubarja, slovenske osebnosti preteklega tisočletja, začetnika in utemeljitelja slovenske književnosti, prvega superintendenta samostojne Evangeličanske cerkve na Slovenskem, SPD - Primož Trubar predlaga:

1. Ureditev slovenskega protestantskega centra "Trubarjevi hiši" na Ribjem trgu 2 v Ljubljani:

- odkup in ureditev spominskih sob;
- ureditev knjižnice - muzeja;
- vzpostavitev znanstvenoraziskovalnega centra; slovenskega protestantizma kot projektne ustanove;
- k odkupu in urejanju "Trubarjeve hiše" pritegniti tudi Evangeličansko cerkev v Sloveniji;
- na mestni ravni že deluje skupni odbor mestne občine Ljubljana in SPD - Primož Trubar za odkup in ureditev spominskih sob.

2. Postavitev spomenika vsem znamenitim slovenskim protestantom na Trgu slovenske reformacije ob evangeličanski cerkvi v Ljubljani. Mestni svet je ta del trga že poimenoval "Park slovenske reformacije", SPD - Primož Trubar je že lansko leto poslalo vlogo na ustrežni organ mesta Ljubljane za urbanistično ureditev parka.

3. Razglasitev Trubarjeve domačije na Rašici za spomenik nacionalnega pomena in protokolarni objekt slovenske države. V ta namen je potrebno redefinirati vsebine tega objekta in poskrbeti, da skrbništvo tega pomembnega zgodovinskega in kulturnega spomenika prevzame ustrezna institucija oz. državni organ.

4. Do leta 2008 izdati zbrana dela Primoža Trubarja. Projekt izdaje je ob pomoči Ministrstva za kulturo že stekel in lahko pričakujemo izid prvih dveh zvezkov konec letošnjega leta. Priprave in izid naslednjih zvezkov, ki jih bo skupaj deset, že tečejo pod uredniškim vodstvom prof. Igorja Grdine.

5. Slovensko protestantsko društvo - Primož Trubar že nekaj časa razpravlja o drugih aktivnostih, ki vsekakor spadajo v sklop proslav ob 500. letnici Trubarjevega rojstva:

- obeležitev šol na Reki, Salzburgu in na Dunaju ter cerkve v Laškem in Trstu s spominskimi ploščami;
- vsi slovenski kraji z uličnim sistemom naj razglasijo oz. poimenujejo ulice, trge, itd. s Trubarjevim imenom;
- pomembnejši kulturni domovi doma in v tujini naj se preimenujejo po Trubarju;
- slovenske osrednje knjižnice pripravijo razstave protestantskih tiskov in predavanja o pomenu tega gibanja;
- snemanje celovečernega umetniškega filma o usodi Petra Kupljenika;
- tesnejša povezava Ljubljane s Tübingenom (univerzi, mesti).

Utemeljitev:

Trubar je po anketi iz leta 1996 najpomembnejša slovenska osebnost vseh časov. V mestnem vodiču Tübingena, kjer je Trubar najdlje živel in ustvarjal

v izgnanstvu, je Trubar označen kot "oče slovenske literature in kulture". Na Univerzi v Tübingenu delujejo trije znanstveniki, ki govorijo slovensko in poučujejo Trubarjevo življenje in delo.

Trubar je v svojem kratkem delovanju in bivanju v Ljubljani kot organizator in superintendent Slovenske Cerkve, Ljubljano naredil za središče Slovencev in slovenstva nasploh.

Ljubljana in Slovenija sta v 2. polovici 16. stoletja postali pomembno območje svetovnega protestantskega gibanja z večinskim prestopom prebivalcev v protestantsko vero. Približno 50 let so Slovenci v 2. polovici 16. stoletja živeli neposredno ali vsaj v ožjem stiku z novo cerkveno ureditvijo. Proti koncu 16. stoletja je nasilna rekatolizacija s preganjanjem protestantov, sežiganjem knjig in dokončnim izgonom očeta tega gibanja na tuje preprečila, da bi se literarna produkcija (več kot 50 knjig) in drugo kulturno življenje nadaljevalo tudi v 17. stoletju in kasneje. Šele pred kratkim smo s pomočjo italijanskega zgodovinarja S. Cavazze iz Vidma, zvedeli za tragično usodo slovenskega pridigarja in Trubarjevega sodelavca Petra Kupljenika, ki so ga pet let pred G. Brunom (s katerim je bil zaprt v vatikanski ječi) živega sežgali na Cvetličnem trgu v Rimu.

Tudi v spomin izгона okrog 800 plemiških in meščanskih družin v tujino, sežiga 14 voz protestantskih slovenskih knjig pred Mestno hišo v Ljubljani, razstrelitvi edine protestantske cerkve v Govčah pri Celju, ki so jo na novo zgradili protestanti - bi naj 50. obletnica Trubarjevega rojstva pomenila zgodovinsko spominjanje na tiste dramatične dogodke.

V tem času je vzniknila zavest o slovenski nacionalni samobitnosti in vzpostavljati so se začele pomembne nacionalne inštitucije: šolstvo, knjižničarstvo, tiskarstvo, založništvo in prevajalstvo ter posebej organizacija in vzpostavitev slovenske cerkve itd. Ministrstvu za kulturo RS predlagamo, da imenuje pripravljalni odbor za proslavo 500. obletnice rojstva Primoža Trubarja, ki naj izdela podrobnejši program obeležitve jubileja in poišče vse možnosti za pridobitev potrebnih sredstev doma in v tujini.

SPD - Primož Trubar
Predsednik: dr. Oto Norčič

Predlog poslanice SPD - Primož Trubar

Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar, v katero se ne glede na življenjski in svetovni nazor, versko in politično pripadnost ter narodnostno opredeljenost združujemo vsi, ki spoštujemo bogato izročilo slovenskega protestantizma, se obrača na znanstvene in izobraževalne zavode, državne organe Republike Slovenije, verske skupnosti, civilnodružbene organizacije, strokovna društva, znanstvenike, množična občila in vso slovensko javnost s

POSLANICO

s pozivom za kar najbolj ustvarjalno, strokovno plodno, spoštljivo, povezujoče, zavezujoče in spodbujajoče proslavljanje bližajoče se 500. obletnice rojstva

PRIMOŽA TRUBARJA

junija 2008.

Poslanico izreka Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar v skladu s svojimi programskimi izhodišči, med katerimi je v ospredju varovanje in osmišljanje kulturnega izročila slovenskih protestantov. Društvo želi širiti in utrjevati zavest, da je to izročilo temeljnega pomena za razvoj in obstoj slovenske narodne samobitnosti, in si prizadeva, da bi izjemni dosežki protestantov ne potonili v omalovaževanju in pozabi.

Primož Trubar je osrednja osebnost slovenskega protestantizma v 16. stoletju in hkrati najpomembnejša osebnost v razvijanju temeljev za oblikovanje slovenskega naroda. S spisi Primoža Trubarja se začne slovensko slovstvo v slovenskem knjižnem jeziku, poleg tega se z njimi začnejo med drugim tudi zgodovinsko poročanje v slovenščini, teološko razpravljanje in pojasnjevanje v slovenščini ter sestavljanje pravnih besedil v slovenščini. S Trubarjem se začne javna raba imena Slovenci ter razglašanje enovitosti pripadnikov slovenstva ne glede na ločujoče deželne meje. Trubarjevo delo je ustvarilo temelje za postopno razvijanje

slovenskega naroda, postopno miselno ozaveščanje o slovenskem narodu in njegovih zahtevah in postopno aktiviranje moči za uresničevanje spoznanih ciljev. Razumevanje in spoštovanje njegovega dela je izhodišče za prepoznavno in neizničljivo narodno samobitnost, s katero se Slovenci enakopravno vključujemo v najnovejše evropske in svetovne povezave.

Iz prepričanja o trajni veličini Trubarjevih dejanj in zamisli želi društvo ob približujoči se obletnici še posebej spodbuditi k celovitemu znanstvenemu preučevanju slovenskega protestantizma od 16. stoletja do zdaj, posredovanju raziskovalnih spoznanj najširši javnosti, ponatiskovanju in razlaganju protestantskih knjižnih del, porajanju na protestantizem tematsko vezanih umetniških del, ekumenskemu srečevanju verskih skupnosti, razvijanju dejavnih stikov s sorodnimi prizadevanji doma in v tujini, živahnemu seznanjanju z vsestranskimi dosežki slovenskega protestantizma, spominskim obeležjem doma, v zamejstvu in tujini, poimenovanju javnih zavodov, ulic, priznanj ipd. po zaslužnih protestantih, izdaji priložnostnega promocijskega gradiva in poštnih znamk itn., pa tudi k ureditvi statusa Trubarjeve domačije na Rašici in Trubarjeve hiše v Ljubljani. Dejavnosti, ki naj bi osmislele 500. obletnico rojstva Primoža Trubarja, ne morejo biti omejene le na nekaj zavodov ali organov, saj se prav vsaki neformalni skupini, naselju, šoli, zavodu, društvu in mediju ponujajo priložnosti za pripravo proslave, kulturne prireditve, predavanja, pogovora, razstave, zaokroženega niza informacij, zgibanke ali brošure, delne raziskave, ekskurzije, odkritja spominskega obeležja, poimenovanja ulice ali zavoda.

Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar je prepričano, da bo treba za usmerjanje širokega proslavljanja ustanoviti vseslovenski odbor najuglednejših strokovnih in družbenih predstavnikov in da mora biti leto 2008 razglašeno za Trubarjevo leto.